

Witte Donderdag 2020

Pesachmaaltijd thuis

Eline Claassens

Lieve mensen,

Dit jaar kunnen we niet samen vieren in de kerk. Het coronavirus heeft de wereld op zijn kop gezet. We weten niet wanneer en hoe we hier uit zullen komen. Net nu je behoefte hebt aan samenzijn, aan een hand in de rug, aan een vredewens, aan samen breken en delen, kunnen we niet samen komen.

Marianne Boselie, een collega pastoraal werker uit Sittard schreef een, zo vind ik, een ontroerende viering die je in je eigen huiskamer kunt doen, alleen of met z'n tweeën. Ik zou willen voorstellen om dat komende donderdag om 19.00 uur te doen, met wie wil.

Voor christenen is de Goede Week de belangrijkste week van het jaar. Ik kijk elk jaar uit naar de Witte Donderdagviering waarop we de laatste avond van Jezus met zijn vrienden herdenken, of,

misschien is samen beleven een beter woord, als ik terugdenk aan de viering van verleden jaar, waarop Geert Bles met ons aan tafel zat.

Het vieren in eigen huis alleen of met z'n tweeën zal een gevoel van verbondenheid geven maar ook hoop ik een opening bieden om jezelf af te vragen hoe jij in het leven staat of zou willen staan.

Het was een intiem samenzijn, Jezus' laatste avond met zijn vrienden. Hij wilde hen laten voelen wat Hem ten diepste bezighield, en daarbij gebruikte Hij symbolen als water, wijn en brood om te delen, en Hij vroeg om dat te blijven doen, wat er ook gebeurt, omdat Hij gelooft in een wereld van mildheid en zachtheid van broeders en zusters.

We volgen de lezingen uit de Bijbel voor Witte Donderdag: Exodus 12, 1-8 + 11-14, 1 Korintiërs 11, 23-26 en Johannes 13, 1-15

Vorbereiding

Dek de tafel met een kleed, een kan water, een diepe schaal met een handdoekje erbij. Een mooi bord met brood, misschien wel je mooiste glas met druivensap of rode wijn gevuld.

Zet een tweede bord klaar met daarop iets zoets dat op klei lijkt (bv peperkoek) iets dat bitter is (mierikswortel, het hartje van witlof of radijs), een gekookt ei, en een matze (een cracker).

Daarnaast een bakje water waarin je zout hebt opgelost met iets groens dat eetbaar is bv peterselie, of gewoon sla. Leg dit op het tweede bord erbij.

Tenslotte nog een botje, liefst van een lam, maar het maakt eigenlijk niet uit. Desnoods kun je het tekenen of er een takje voor nemen. Als het voor jou maar het botje van het paaslam symboliseert.

Zet dan een kandelaar klaar met kaars(en) en lucifers. Leg een mooie CD klaar of zet de radio vast op een klassieke zender. Via Youtube kun je een speciaal lied opzoeken (I don't know how to love him – uit Jesus Christ Superstar of uit de Mattheüspassie bv Koraalstrofe NBA 15: Erkenne mich, mein Hüter

Begin

We zitten niet zomaar samen aan tafel. Nu je alleen zit te eten, of met zijn tweetjes, weet je pas goed hoe fijn het is als je sámen kunt vieren en zingen. Maar we kunnen ons verbonden weten met anderen die vanavond de tafel hebben gedekt, met de intentie als Christenen met Jezus te delen en te waken. Daarom ook zijn de gebeden in het meervoud...

Vandaag is het immers Witte Donderdag. We herinneren ons dan het laatste avondmaal van Jezus. Op die dag deelde Jezus met zijn leerlingen een bijzondere maaltijd. Ze vierden en herdachten de

uittocht van hun volk uit Egypte. Dat is een groot feest van bevrijding want ze waren lang slaven geweest in Egypte en hun ellende was groot geweest daar. En ook al is het lang geleden, iedereen kent iets daarvan terug in haar eigen leven. Een stukje Egypte, een stukje verslaving, onmacht, onzekerheid, gedwongen een leven te leiden waarvoor je nooit zou kiezen...

God zag hun ellende en stuurde Mozes met de opdracht zijn volk te bevrijden en het naar het beloofde land te brengen.

Gedwongen binnenblijven vanwege het corona virus is niets in vergelijking met slavernij of oorlog maar iets van de benauwenis ervan helpt ons om ons solidair te voelen met mensen overal ter wereld ...

Jezus vierde met zijn leerlingen dat feest van bevrijding. Dat feest vieren ook wij vandaag. met behulp van de symbolen die klaar liggen op je tafel. Je zult het proeven.

In de landen van het Midden-Oosten is het heel gewoon om je voeten te wassen voor je aan tafel gaat. Omdat het er meestal warm en stoffig is. Meestal is het een slaaf die alle gasten de voeten wast. Maar op die avond bond Jezus zelf een handdoek voor en waste zijn leerlingen de voeten.

Hij wilde hen daarmee iets belangrijks leren: echt groot in de ogen van God ben je pas wanneer je jezelf klein maakt voor anderen... Echte grootheid? Dat is dienstbaarheid.

Stel je dan voor hoe het zou zijn als Jezus nu bij je zou zijn en je liefdevol de voeten zou wassen. Wat zou het met je doen, dit bewust en liefdevol wassen...

Gebed na de (voet)wassing

God, wij bidden je, was ons schoon.

Niet alleen onze handen en voeten, maar heel ons leven.

Wij willen leren van Jezus wat het betekent om dienstbaar te zijn.

Groot te zijn in het kleine. Amen

Het brood van bevrijding

We delen het ongedesemde brood vaak in onze kerk. Het is het brood van de haast. Het brood van de vluchteling, die geen tijd heeft om te wachten tot het deeg gerezen is. Bitter, is het lot van vluchtelingen. Je moet zoveel achterlaten. Zoveel loslaten wat je lief was. Je kunt misschien nooit meer terug. De vrijheid is duur betaald en onzeker. Dat proef je als je eet van dit brood. Je kunt het brood van bevrijding alleen eten als je bereid bent ook de bitterheid te accepteren van gevangenschap.

Misschien wil je (samen) even nadenken over wat er bitter is (geweest) in je leven, wat er bitter is aan de eenzaamheid van deze tijd, wat je angstig en bezorgd maakt.

Proef als je wil van de matze (cracker) met iets bitters erop

Gebed na het eten van de matze met het bittere kruid

God, wij bidden je, neem wat bitter is van ons weg.

Help ons te accepteren wat voorbij is en ons te richten
op een toekomst als vrije mensen.

Ga met ons die weg: van benauwenis naar innerlijke vrijheid
en help ons ons over te geven aan het leven zoals het nu is.

Wijs ons Jouw weg. Amen

Zware herinneringen

Op tafel staat iets wat lijkt op de klei waarmee de slaven in Egypte stenen moesten bakken voor het paleis van de Pharao. We hebben allemaal onze eigen zware herinneringen..... Maar aan deze tafel willen we vieren wat voorbij is. Daarom smaakt deze zogenaamde klei heel zoet. Wie wil mag er van proeven. Zo is het leven: zwaar en zoet tegelijk.

Gebed na het eten van de zoete klei

God, wij bidden je,
voor iedereen die gebukt gaat onder wat hem of haar overkomen is
voor de vele zieken en rouwendenden...en ook voor onszelf:
neem alles van onze schouders wat zwaar is en moeilijk
en laat ons zien hoe zoet het leven weer zal zijn
als we ons bevrijden van ons verleden
en durven vertrouwen op onszelf en onze kracht tot het goede.
Moge Jezus ons daarbij helpen. Amen

Onschuldig lam

Op onze tafel ligt een bot. Dat heeft je misschien al verwonderd.

Het is het bot van een lammetje. We noemen Jezus wel eens: Lam Gods...

Hij heeft zijn leven gegeven om ons van de zonde te redden.

Dat botje herinnert ook aan het lam dat de vluchtelingen aten op de avond voor ze begonnen aan hun reis door de woestijn.

Onschuldig pasgeboren lam. Onschuldige slachtoffers van machtswellust en oorlogen.

Voor hen steken we de kaarsen aan op onze tafel en zijn heel even stil.

Gebed na het aansteken van de kaarsen

God, wij bidden je, voor wie onschuldig sterven waar ook ter wereld
op de pleinen van de macht, in de straten van geweld
in de stegen van de armoe, en de woestijnen van de honger
in de huizen van de liefdeloosheid en in onze ziekenhuizen....
dat niets voor niets is, en niemand verloren
dat al wie sterft mag blijven in Jouw hand
door het offer en de overgave van Jezus Christus onze Heer. Amen

Hoop groeit uit tranen

Op deze tafel staat ook een kommetje met zout water. Het staat symbool voor alle tranen van de wereld, al onze tranen. Dat verdriet mag er zijn, maar het leven is meer dan dat. In de lente vieren we de kracht van het leven. Overal ontspruit het groen. Groen is de kleur van de hoop. Als je wil doop je een groen takje (peterselie) in het zoute water en proef ervan: zo smaakt de hoop die groeit uit tranen.

Bedenk wat er allemaal aan moois en hoopvol is in je leven. Tel je zegeningen!

Gebed na het proeven van de hoop die groeit uit verdriet

God, wij bidden je, dat onze tranen niet voor niets zijn vergoten
dat er uit ons verdriet, en uit het verdriet van heel de wereld
iets nieuws geboren mag worden, nieuwe kracht, nieuwe moed
hoop en vertrouwen op een ander leven. Wees onze hoop. Amen

Beker van de zegening

We zullen drinken uit de beker van de zegening. Neem het glas in de hand en wens de ander met het glas in de hand iets goeds

Dat kun je ook doen als je alleen bent. Doe het gewoon hardop voor mensen dichtbij en ver weg. Open je hart en spits je oren, want iemand bidt in dit uur ook voor jou...

Neem er de tijd voor. Zegenen is niet iets van pastores alleen,
van oudsher zegenen ouders hun kinderen (mijn vader tekende bij ons kinderen voor het slapen gaan een kruisje op ons voorhoofd), vrienden elkaar...

(Bewaar nog wat, want er komt nog een moment waarop we drinken uit de beker!)

Gebed na de zegenwensen

God, wij bidden je, dat het goede dat wij elkaar wensen in ons mag wortelen en groeien.
Dat Jouw zegen ons sterk mag maken voor een andere toekomst.

Zegen ons zodat wij elkaar tot zegen kunnen zijn. Amen

Vruchtbare toekomst

Er staat ook een ei op tafel. Altijd al een teken van vruchtbaarheid en nieuw leven. We proeven ervan en weten: ons leven zal weer vruchtbaar zijn. Daar willen we aan werken. Daar gaan we voor!

Gebed na het eten van het ei

God, wij bidden je, maak ons bewust van onze talenten en help ons die te ontwikkelen.

Maak ons leven vruchtbaar voor anderen.

Amen

Brood delen

Nu we geproefd hebben van het leven dat zout is en zoet, bitter en groen, onschuld en macht, zegen en tegenslag; en heel ons leven en onze situatie van vandaag onder ogen hebben gezien, gaan wij delen/eten van het brood dat Jezus ons te eten geeft. En we bedenken dat dit brood ons verbindt met ieder met wie ons leven vervlochten is.

Zoals ons leven ook met dat van Jezus vervlochten is.

Voor we eten van dit brood en drinken van deze beker bidden we (samen):

Onze Vader

“Telkens als je bij elkaar bent”, zei hij, “deel dan het brood en drink uit de beker. Doe het om te denken aan mij. Als brood dat wordt gedeeld tot iedereen genoeg heeft, zo wil Ik er zijn voor jullie. *we breken het brood en delen het (in gedachte)*

Deel met elkaar ook de beker van de zegening. Geen leven zo zwaar of het kan weer zoet worden. Geen lot zo bitter of er kan hoop uit groeien. Geen traan, of ze wordt door God gezien. Moge er zegen zijn voor ieder.

Gebed na het delen van brood en beker

Dit is het uur God, dat wij leven van het mooiste gebaar.

Dat wij alles wat maar mogelijk is delen met Jezus

of liever gezegd: dat Hij heel zijn leven met ons deelt.

Dit is het uur God, en nooit zijn wij er echt aan toe.

Want wij zullen nooit helemaal weten wie Jezus nu eigenlijk was en wat Hij bedoelde...Dit is het uur waarop wij zijn leven in elkaars handen leggen als een herinnering voorgoed.

Mag zijn verhaal in ons steeds meer tot leven komen. Amen

Lofzang

Het laatste onderdeel van de Pesachmaaltijd heet "Hallel". Daar klinkt het woord Halleluja in: Looft de Heer. Dat kun je op je eigen manier doen. Met muziek die je hebt klaargelegd. Natuurlijk kun je ook de radio aanzetten op een stemmige zender: Of een lied dat je graag zingt: (H. Oosterhuis)

1 Zomaar een dak, boven wat hoofden, deur die naar stilte openstaat. Muren van huid, ramen als ogen, speurend naar hoop en dageraad. Huis dat een levend lichaam wordt als wij er binnen gaan om recht voor God te staan.

2 Woorden van ver, vallende sterren, vonken verleden hier gezaaid. Namen voor Hem, dromen, signalen diep uit de wereld aangewaaid. Monden van aarde horen en zien, onthouden, spreken voort Gods vrij en lichtend woord.

3 Tafel van Eén, brood om te weten dat wij elkaar gegeven zijn. Wonder van God, mensen in vrede, oud en vergeten nieuw geheim. Breken en delen, zijn wat niet kan, doen wat ondenkbaar is, dood en verrijzenis.

Of, (via YouTube) gemakkelijk te vinden **het lied van Maria Magdalena uit Jesus Christ Superstar: I don't know how to love him**

Ik weet niet hoe ik Hem moet liefhebben, wat ik moet doen, hoe ik Hem kan raken. Ik ben veranderd, ja echt veranderd. In deze laatste paar dagen, soms lijkt ik wel een ander als ik naar mezelf kijk. Ik weet niet hoe ik hiermee om moet gaan. Ik snap niet waarom Hij mij zo raakt. Hij is een man. Niet meer dan een man en ik had er nogal wat op vele manieren....Hij is gewoon de zoveelste. Moet ik hem aanklagen? Moet ik schreeuwen en roepen? Moet ik van liefde spreken en mijn gevoelens uiten? Ik had nooit kunnen denken dat het zover zou komen. Waar gaat dit allemaal over? Vind je het niet maf dat juist mij dit gebeurt? Ik ben wie ik altijd was kalm en cool, geen verliefde gek, ik krijg alles voor elkaar. Hij maakt me bang. Als Hij zou zeggen dat Hij van me hield zou ik verloren zijn, en bang. Ik zou er niet mee kunnen omgaan. Ik zou mijn gezicht afwenden en achteruit deinzen. Ik zou het niet willen weten. Ik verlang zo erg naar Hem. Ik hou zoveel van Hem.
(Vertaling uit het Engels)

Dat het ons goed zal doen om op deze manier toch samen te vieren. Ieder op je eigen plekje, aan je eigen tafel, in gedachten met elkaar verbonden

Het leven is zuur en bitter, zoet en zout. Maar boven alles wordt het gedeeld in geloof, hoop en liefde.

Vrede en alle goeds in verbondenheid op weg naar Pasen.

Eline Claassens

(met dank aan Marianne Boselie, Sittard)